

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Riksbanken

## Yttrande över förslag till nya föreskrifter om kontantförsörjning och räntekostnadsersättning

### Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

### Innehållet i förslaget

Remissen innehåller förslag till nya föreskrifter om kontantförsörjning och räntekostnadsersättning som ersätter Riksbankens föreskrifter (RBFS 2013:1) om räntekostnadsersättning för kontanter som avskilts och lagrats i särskild ordning och (RBFS 2013:2) om kontantförsörjning. Förslaget innebär att fler aktörer än i dag kommer att få möjlighet att ingå avtal med Riksbanken om att hämta och lämna kontanter i Riksbankens kontantdepåer samt att ingå avtal om räntekostnadsersättning i privat depåverksamhet. I övrigt föreslås mindre justeringar, förtydliganden och uppdateringar avseende till exempel begrepp som styrränta och hur kontanter som ska lämnas in till Riksbankens depåer ska vara förpackade. Därutöver föreslås även vissa språkliga och redaktionella ändringar.

### Skälen för Regelrådets ställningstagande

#### Bakgrund och syfte med förslaget

Det anges i remissen att bakgrunden till förslaget är de krav som uppställs i lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank som har trätt i kraft den 1 januari 2023. Eftersom Riksbanken kommer att ha ett mer direkt och utökat ansvar för depåverksamhet, vilket innefattar in- och utlämning till övriga aktörer på kontantmarknaden, finns det skäl att se över de föreskrifter genom vilket Riksbanken reglerar kontantförsörjningen i syfte att uppnå det övergripande målet att bidra till att det finns tillgång till kontanter i betryggande utsträckning i hela Sverige. Mot bakgrund av ovanstående ser Riksbanken ett behov av att kretsen av företag som kan hämta och lämna kontanter hos Riksbankens depåer behöver breddas, samt att fler typer av företag ska kunna teckna avtal om räntekostnadsersättning.

Regelrådet finner redovisningen av bakgrund och syfte godtagbar.

#### Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Förslagsställaren anger i konsekvensutredningen att ett alternativ till förslaget att ändra föreskrifterna om kontantförsörjning och räntekostnadsersättning är att lämna föreskrifterna oförändrade. Dock är antalet aktörer som i dag sköter kontantförsörjningen för få för att Riksbanken ska kunna förse Sverige med kontanter om någon av dessa aktörer skulle få problem med drift, alternativt förändra eller lägga ner sin verksamhet i Sverige, vilket skulle

påverka förutsättningarna för en effektiv kontanthantering i Sverige. Att låta nuvarande ordning kvarstå oförändrad bedöms därför vara otillräckligt för att tillse att Riksbankens depåverksamhet bidrar till att det finns tillgång till kontanter i betryggande utsträckning i hela Sverige.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

## **Förslagets överensstämmelse med EU-rätten**

Förslagsställaren bedömer att de föreslagna föreskrifterna överensstämmer med och inte går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

Regelrådet gör följande bedömning. Det hade varit önskvärt med en ökad tydlighet i beskrivningen men i det här fallet kan det ändå anses vara tillräckligt.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

## **Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser**

Förslagsställaren föreslår att de nya föreskrifterna ska träda i kraft så fort som möjligt, vilket med hänsyn till beredningen bedöms vara den 1 april 2023. Samma dag ska Riksbankens föreskrifter (RBFS 2013:2) om kontantförsörjning och Riksbankens föreskrifter (RBFS 2013:1) om räntekostnadsersättning för kontanter som avskilts och lagrats i särskild ordning upphävas. Inget anges om behov av speciella informationsinsatser.

Regelrådet gör följande bedömning. Beskrivningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande är tillräckligt tydlig. Regelrådet anser emellertid att det saknas en beskrivning av behov av speciella informationsinsatser. Med anledning av förslagets karaktär kan dock en utelämnad beskrivning godtas i denna del.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

## **Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch**

Det anges i remissen, beträffande nuvarande avtalsparter, att det i dag finns ett företag (Bankomat AB) som berörs av förslaget. Vidare anges att banker och bankägda företag har redan i dag möjlighet att ingå avtal om räntekostnadsersättning och om kontantförsörjning. Företag inom denna kategori bedöms dock inte komma att teckna avtal med Riksbanken, då dessa företag upplåtit detta genom Bankomat AB. Vad gäller nya potentiella avtalsparter anges att i dag finns ett större företag på den svenska marknaden som motsvarar definitionen av ett uppräkningsföretag. Det anges dock att förslaget även öppnar upp för att andra aktörer etablerar sig på den svenska marknaden på längre sikt.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch godtagbar.

## **Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet**

Förslagsställaren bedömer att de föreslagna föreskrifterna kan resultera i att fler aktörer ges möjlighet att hämta och lämna kontanter direkt vid Riksbankens depåer, utan att behöva gå

via en privat depåägare. Det ger också fler företag, utöver banker och bankägda bolag, bättre förutsättningar att själva bedriva depåverksamhet.

Vidare anges, beträffande nuvarande avtalsparter, att det företag (Bankomat AB) som i dag har avtal om räntekostnadsersättning respektive kontantförsörjning kommer även med de föreslagna ändringarna att kunna fortsätta ha avtal med Riksbanken på liknande villkor som tidigare. Förändringarna i Riksbankens föreskrifter kommer att underlätta för den nuvarande avtalspartnern eftersom restriktioner mot inlämning av brukbara sedlar tas bort.

Beträffande företag som redan idag har möjlighet att ingå i avtal anges att dessa kommer även efter ändringarna att kunna ingå avtal på liknande villkor som tidigare. Eftersom kravet på depåägarskap för att kunna hämta och lämna kontanter hos Riksbankens depåer tas bort möjliggör det för befintliga institut att teckna avtal om kontantförsörjning utan att vara depåägare. Företag inom denna kategori bedöms dock inte komma att teckna avtal med Riksbanken, då dessa företag (i synnerhet banker) upplåtit detta genom Bankomat AB.

Det anges, beträffande nya potentiella avtalsparter, att förslaget ökar möjligheten för dessa företag att anpassa verksamheten i kontanthantering genom att teckna avtal med Riksbanken. De föreslagna ändringarna bedöms vidare minska dessa företags beroende till den enda aktören som i dag är avtalspart med Riksbanken. Vidare anges att det i dag finns ett större företag på den svenska marknaden som motsvarar denna definition (Loomis AB), men det öppnar även upp för att andra aktörer etablerar sig på den svenska marknaden på längre sikt. Vad gäller kravet om att betalningar ska ske i Riksbankens system för överföring av kontoförda pengar (RIX-systemet) anges att kravet kommer fortsätta att gälla även för betalningsinstitut med uppräkningsverksamhet. Dessa företag kan dock inte vara medlemmar i RIX och de behöver i stället ha ett ombud i RIX (på samma sätt som Bankomat har i dag).

Därutöver anges, beträffande andra aktörer i kontantkedjan, att bankerna i Sverige har i stor utsträckning slutat erbjuda kontanta tjänster på kontoren, och förväntas därför inte påverkas av förslagen. Övriga företag i kontantkedjan innefattar i synnerhet verksamheter inom handeln, men förväntas inte heller påverkas direkt av de föreslagna ändringarna då de inte har verksamhet inom försörjning och distribution av kontanter. Värdetransportbolag bedöms inte heller påverkas av de föreslagna ändringarna.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på berörda företagens kostnader, tidsåtgång och verksamhet godtagbar.

## **Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag**

Det anges i remissen att eventuella nya inträden på marknaden kan öka konkurrensen mellan företagen i svensk kontanthantering och skapa effektiviserings- och omvandlingstryck i marknaden. Sannolikheten för omfattande nyetablering bedöms dock som mycket låg med tanke på att kontanthantering i dag är på relativt låga nivåer och troligen kommer att minska ytterligare framöver.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag godtagbar.

## **Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden**

Regelrådet har inte kunnat utläsa en beskrivning av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden i konsekvensutredningen, och har heller inte för egen del kunnat se någon sådan påverkan. En utelämnad beskrivning kan därför godtas i denna del.

Regelrådet finner avsaknad av redovisning av regleringens påverkan på företag i andra avseenden godtagbar.

## Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Regelrådet har inte kunnat utläsa en beskrivning av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning. Med anledning av att förslaget innebär en frivillig option för berörda företag kan en utelämnad beskrivning godtas i denna del.

Regelrådet finner avsaknad av redovisning av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning godtagbar.

## Sammantagen bedömning

Redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten och behov av speciella informationsinsatser hade med fördel kunnat vara tydligare med det hindrar inte att den befintliga redovisningen i alla delar är tillräckligt väl beskrivna.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 25 januari 2023.

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjer och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av: Steven Wall.



Anna-Lena Bohm  
Ordförande



Steven Wall  
Föredragande